

ที่ ๔ / ๒๕๕๙

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

**สรุปการสัมมนาวิชาการเวทีสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (FPO Forum)
ภายใต้โครงการขยายบทบาทสำนักงานเศรษฐกิจการคลังสู่ภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙
ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ ณ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา**

นายภุชญา จินะวิจารณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ได้เปิดการสัมมนาวิชาการเวทีสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (FPO Forum) เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ณ โรงแรมบุรีศรีภู บูติกโฮเทล อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาจากจังหวัดสงขลาและจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ กระบี่ ตรัง พัทลุง ยะลา และปัตตานี รวมประมาณ ๔๐๐ คน

ในช่วงเช้าเป็นการสัมมนาภายใต้หัวข้อ “ล่องใต้ แลเล เสวนาเศรษฐกิจไทย” โดยนายสมพร สิริโปราณานนท์ ประธานหอการค้าจังหวัดสงขลา ดร. สีนาด ตริวรณไชย อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และนางวิภารัตน์ ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ ผู้อำนวยการส่วนแบบจำลองและประมาณการเศรษฐกิจการคลัง สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ร่วมเป็นวิทยากร โดยมีนายจักรี พิศาลพุกษ์ สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นผู้ดำเนินรายการ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

นางวิภารัตน์ ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ กล่าวว่า ในช่วงทศวรรษหลัง เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มที่จะขยายตัวในระดับที่ต่ำและผันผวนมากขึ้น โดยโครงสร้างเศรษฐกิจไทยมีการพึ่งพาภาคการส่งออกมากขึ้น ขณะที่แนวโน้มเศรษฐกิจไทยในปี ๒๕๕๙ คาดว่าจะขยายตัวได้ที่ร้อยละ ๓.๗ โดยมีปัจจัยสนับสนุนต่างๆ อาทิ อัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ยังคงอยู่ในระดับต่ำ ค่าเงินบาทที่คาดว่าจะอ่อนค่าในปีนี้ รวมถึงภาคการท่องเที่ยวจากต่างประเทศที่คาดว่าจะสามารถขยายตัวได้ดีต่อเนื่อง นอกจากนี้ การใช้จ่ายของภาครัฐยังมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนเศรษฐกิจ โดยเฉพาะด้านการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานที่จะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจทั้งในระยะสั้น และระยะยาว อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ยังมีปัจจัยเสี่ยงบางประการที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยในปีนี้ได้ อาทิ ความผันผวนของราคาน้ำมันที่จะส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต และราคาสินค้าเกษตร รวมถึงความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก

ดร. สีนาด ตริวรณไชย กล่าวว่า เศรษฐกิจของภาคใต้ปัจจุบันมีการพึ่งพาภาคการเกษตรและรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยแนวโน้มของเศรษฐกิจภาคใต้ในปี ๒๕๕๙ คาดว่าจะขยายตัวได้จากปัจจัยหลักด้านการท่องเที่ยวจากต่างประเทศและการใช้จ่ายจากภาครัฐ ขณะที่ราคายางพารา และปาล์มน้ำมันซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของภาคใต้ ยังมีแนวโน้มอยู่ในระดับต่ำต่อไป ซึ่งส่งผลให้กำลังซื้อของภาคประชาชนมีแนวโน้มชะลอตัวต่อเนื่อง ทั้งนี้ ปัญหาด้านราคายางในปัจจุบัน มีสาเหตุหลักจากความกังวลด้านการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีน โดยที่ผ่านมาเศรษฐกิจจีนมีการก่อหนี้ขึ้นมาในระดับสูง จึงทำให้คาดว่าจะการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนจะยังคงมีต่อไปซึ่งจะเป็นแรงกดดันสำคัญต่อราคายางพาราในอนาคต

นายสมพร สิริโปราณานนท์ กล่าวว่า ในภาพรวมเศรษฐกิจของภาคใต้และจังหวัดสงขลา มีการพึ่งพาการท่องเที่ยวและเกษตรกรรมเป็นสำคัญ โดยโครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลาประมาณร้อยละ ๔๑ เป็นการผลิตภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม (โดยร้อยละ ๖๕ เป็นการทำการผลิตที่เกี่ยวกับยางพารา) นอกจากนี้ ภาคใต้มีจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวในด้านความหลากหลายทั้งด้านฝั่งทะเลอันดามันและฝั่งอ่าวไทย

โดยแนวโน้มด้านการพัฒนาเห็นว่าควรมุ่งเน้นพัฒนาเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลชั้นนำของโลก อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี เพื่อให้เศรษฐกิจของภาคใต้ที่เติบโตอย่างแข็งแกร่งและต่อเนื่องจำเป็นต้องมีการพัฒนาเชิงพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐานของภาคใต้เพื่อสนับสนุนภาคการผลิตและภาคการท่องเที่ยวของภาคใต้อย่างยั่งยืน

กล่าวโดยสรุปการสัมมนาวิชาการฯ ในช่วงเช้า ได้แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของเศรษฐกิจไทยในปี ๒๕๕๙ ที่จะขยายตัวได้จากปัจจัยขับเคลื่อนหลักคือ การใช้จ่ายภาครัฐโดยเฉพาะด้านการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและการท่องเที่ยวจากต่างประเทศที่คาดว่าจะขยายตัวได้ดีต่อเนื่อง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจภาคใต้โดยตรงในปี นี้ อย่างไรก็ดี เศรษฐกิจภาคใต้อย่างคงมีปัจจัยเสี่ยงเกี่ยวกับราคามลผลผลิตยางพาราและปาล์มน้ำมัน ซึ่งจะส่งผลต่อกำลังซื้อของภาคประชาชน ทั้งนี้ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ อาทิ ระบบรางและท่าเรือหลัก จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจภาคใต้ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ในช่วงบ่ายเป็นการเสวนาในหัวข้อ “เปิดความคิด สะกิดความรู้ด้านการเงินระดับชาวบ้าน” ซึ่งเน้นการให้ความรู้ด้านการเงินระดับฐานรากและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ นายอุดม อินทชัย ผู้ใหญ่บ้านและประธานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านโคกเมือง จังหวัดสงขลา นายภานุมาศ ต้นชู ผู้อำนวยการสำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดสงขลา ดร.ปภาภรณ์ ชุณหะวัณชัย สำนักนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง นายอิสร่า สุมาวงศ์ สำนักกฎหมาย สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง โดยมี ดร.กุลวีร์ สภาวสุ สำนักนโยบายการออมและการลงทุน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ทำหน้าที่เป็นผู้นำดำเนินรายการ มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

นายอุดม อินทชัย กล่าวว่า การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนรวมถึงการบริหารจัดการด้านการเงินในระดับชาวบ้านนั้นจำเป็นต้องให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนา โดยควรมุ่งเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนเพื่อให้สามารถดูแลตัวเองและชุมชนได้ โดยเฉพาะการจัดให้มีสวัสดิการสำหรับคนในชุมชน

นายภานุมาศ ต้นชู ได้กล่าวว่า เนื่องจากลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตรซึ่งปัจจุบันได้รับผลกระทบจากราคาสินค้าเกษตรตกต่ำทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกรลดลง ในขณะที่การปล่อยสินเชื่อในภาคการผลิตสินค้าเกษตรเริ่มอืดตัว ดังนั้น ธ.ก.ส. จึงหันมาเน้นการให้สินเชื่อสนับสนุนการแปรรูปสินค้าเกษตรและการใช้เทคโนโลยีในการผลิตมากขึ้น เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการผลิตสินค้าเกษตรและยกระดับรายได้ของตนเอง ทั้งนี้ ในการดำเนินการของธนาคารได้เน้นหลัก “พัฒนานำ สืบเชื้อตาม” โดยเน้นให้ประชาชนมีความคิดริเริ่มพัฒนาธุรกิจ โดยธนาคารทำหน้าที่สนับสนุนด้านสินเชื่อให้แก่ธุรกิจดังกล่าวและ “ชุมชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” โดย ธ.ก.ส. จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้

ดร. ปภาภรณ์ ชุณหะวัณชัย ได้แนะนำภารกิจของสำนักนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน มีหน้าที่ดูแลนโยบายระบบการเงินภาคประชาชน มุ่งเน้นในการสร้างความเข้มแข็งด้านการเงินให้กับประชาชนระดับฐานราก สามารถพึ่งพาตนเองได้ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อาทิ การแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชนและการป้องปรามการเงินนอกระบบ ตลอดจนแนะนำกลไกในการแก้ไขปัญหาหนี้สินผ่านช่องทางคณะกรรมการกำกับแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงข้อดีและข้อเสียของหนี้ในระบบและนอกระบบ โดยชี้ให้เห็นว่าแม้ว่าหนี้ในระบบจะมีข้อจำกัดจากการพิจารณาสินเชื่อที่ยู่งยาก วงเงินไม่เพียงพอและใช้เวลานาน แต่หนี้ในระบบมีกฎหมายรองรับที่ชัดเจน ตลอดจนมีการติดตามทวงถามหนี้และมีอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม ในขณะที่หนี้นอกระบบแม้ว่าจะไม่ยุ่งยากในการขอสินเชื่อน้อยกว่าและอนุมัติเร็ว แต่มีอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับสูงมากและอาจถูกคุกคามจากการทวงถามหนี้ที่ไม่เหมาะสมได้ นอกจากนี้ ได้เสนอแนะแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันจากปัญหานี้ด้วยการออมของครัวเรือน โดยควรจะมีการออมอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ของรายได้

ทั้งหมด และแบ่งเงินออมออกตามวัตถุประสงค์การใช้เป็น ๔ กรณี ได้แก่ ๑) การออมเพื่อกรณีฉุกเฉิน ๒) การออมระยะสั้นและปานกลาง ๓) การออมในระยะยาว และ ๔) การออมเพื่อการลงทุน

นายธีรวิทย์ สุมาวงศ์ ได้กล่าวว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีภาครัฐได้ดำเนินการตราและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองด้านการเงินและเพิ่มศักยภาพของประชาชนในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเป็นธรรมระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ และลดปัญหาจากความรุนแรงในการทวงถามหนี้ เนื่องจากสภาพปัญหาในสังคมที่ยังมีการกระทำที่ไม่เหมาะสมกับลูกหนี้ และยังขาดกฎหมายซึ่งกำกับดูแลผู้ประกอบการธุรกิจทวงหนี้ กฎหมายดังกล่าวจึงกำหนดกระบวนการกำกับดูแลและตรวจสอบที่เหมาะสม และพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่เปิดโอกาสให้มีการนำทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ไม่สามารถจำนองหรือจำนำมาใช้เป็นหลักประกันการชำระหนี้โดยไม่ต้องส่งมอบให้แก่ผู้รับหลักประกันได้ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มช่องทางในการนำทรัพย์สินมาเป็นหลักประกันทำให้ผู้ประกอบการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น รวมทั้งยังกำหนดกระบวนการบังคับหลักประกันที่มีความรวดเร็วและไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการทางศาล ส่งผลให้ผู้รับหลักประกันสามารถบังคับชำระหนี้ได้อย่างรวดเร็วและเป็นการแบ่งเบาภาระทางศาลอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป การสัมมนาวิชาการฯ ในช่วงบ่าย ได้แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันทั้งภาครัฐและภาคประชาชนต่างเห็นความสำคัญและได้ดำเนินการสนับสนุนให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางพัฒนาศักยภาพเพื่อให้สามารถดูแลตนเองและสังคมได้อย่างต่อเนื่อง โดยภาคประชาชนได้รวมกลุ่มกันเพื่อดูแลกันเอง สถาบันการเงินเฉพาะกิจสนับสนุนด้านสินเชื่อในการพัฒนาธุรกิจเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการผลิตสินค้าเกษตรได้ และภาครัฐสนับสนุนด้านกฎหมายเพื่อให้ประชาชนได้รับการดูแลที่เหมาะสมทั้งในการทวงถามหนี้และการนำทรัพย์สินมาเป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

โทร ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๒๕๗, ๓๒๑๑